



## คำประกาศเกียรติคุณ

### นายกำป็น นิธิวรไพบูลย์

#### ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงโคราช) พุทธศักราช ๒๕๖๔

นายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ หรือ กำป็น บ้านแท่น เกิดเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๔ ณ บ้านแท่น ตำบลโพหนอง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันอายุ ๗๐ ปี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๖

เนื่องจากนายกำป็นเป็นชาวโคราช ได้ใกล้ชิดผูกพันกับเพลงโคราชมาตั้งแต่เยาว์วัย ได้ยินพี่ชายและพี่สาวซึ่งเป็นหมอเพลงโคราชท่องกลอนทุกเช้า จึงรักในมนต์เสน่ห์ของเพลง เกิดแรงบันดาลใจ จนตั้งปณิธานว่า จะฝึกร้องเพลงโคราชและแสดงให้ได้ พ.ศ. ๒๕๑๙ เริ่มศึกษาเพลงโคราชกับครูดี บ้านแท่น ต่อมาได้ฝึกฝนและเรียนรู้กับครูเพลงโคราชอีกหลายท่าน ได้แก่ ครูลพ บ้านแท่น ครูยอดชาย หนองน้ำขุ่น และครูลอยชาย แพรกระโทก นายกำป็นเริ่มประกอบอาชีพเป็นหมอเพลงโคราชกับคณะครูยอดชาย หนองน้ำขุ่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒ จากนั้น พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นหมอเพลงโคราชสังกัดคณะเกาะลอย จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๒๙ จึงได้ตั้งคณะเพลงของตนคือ คณะกำป็น บ้านแท่น ออกแสดงมาจนกระทั่งปัจจุบัน

นายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ เป็นหมอเพลงโคราชที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นทั้งในด้านการร้อง การแสดง และการแต่งเพลง ด้านการร้องและการแสดง นายกำป็นเป็นหมอเพลงมีน้ำเสียง สำเนียง และลีลาการร้องที่เป็นอัตลักษณ์ และยังสามารถร้องต้นกลอนสดได้ด้วย จึงมีชื่อเสียงโด่งดัง ในด้านการแต่งก็นับว่า เป็นผู้ล้ำเลิศทางด้านคีตวรรณกรรมที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เพราะเพลงที่แต่งล้วนมีความไพเราะลึกซึ้ง มีศิลปะการใช้ภาษา เช่น เล่นเสียงเล่นคำ เน้นสัมผัส ทั้งสัมผัสสระและพยัญชนะในทุกวรรคทุกบท ทั้งคู่หูกคู่แปด ส่วนเนื้อหาก็จะนำนิทานพื้นบ้าน ประวัตินักปราชญ์และสถานที่สำคัญต่างๆ มาสร้างสรรค์และถ่ายทอดจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง นายกำป็นจึงถือเป็นศิลปินพื้นบ้านที่มีความสามารถรอบด้าน

ผลงานสร้างสรรค์ที่สำคัญคือ การประยุกต์เพลงโคราชให้เป็นเพลงร่วมสมัยจนกลายเป็นสิ่งบันเทิงชนิดหนึ่งที่ถูกแพร่หลายทั่วไป ด้วยการปรับจังหวะและใช้เครื่องดนตรีประกอบการขับร้องเพื่อสร้างความสนุกสนานเร้าใจ แต่ยังคงไว้ซึ่งรูปแบบฉันทลักษณ์และความงดงามของถ้อยคำสำนวนแบบดั้งเดิม ทำให้ได้รับการยอมรับและนิยมนับจนถึงปัจจุบัน ผลงานการประพันธ์เพลงโคราชที่สำคัญ เช่น เพลงประวัติหลวงพ่อคูณ ปริสุทโธ เพลงมหาเวสสันดรโรงใหญ่ เพลงต่อต้านยาเสพติด เพลงอนุรักษ์ธรรมชาติ เพลงต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง ฯลฯ นอกจากนี้ ยังได้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งภาษาโคราชกว่า ๓๐๐ เพลง และประพันธ์เพลงแหล่ มากกว่า ๑,๐๐๐ บท

นายกำป็นยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอด ส่งเสริมและอนุรักษ์เพลงโคราชอย่างจริงจัง เป็นทั้งครูเพลงโคราชและเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจ และยังได้รวบรวมกลอนเพลงเพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือเพลงโคราชเล่มแรกในประเทศไทย อีกทั้งได้ระดมทุนทรัพย์และระดมทุนเพื่อสร้างพิพิธภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้เพลงโคราช ซึ่งตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อเก็บรวบรวมกลอนเพลงประมาณ ๒๐,๐๐๐ กลอน ด้วยความสามารถและคุณูปการที่ทำให้จึงได้รับรางวัลเกียรติคุณจากหลายหน่วยงาน เช่น ได้รับคัดเลือกจากสภาวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมาให้เป็นศิลปินดีเด่นประจำจังหวัดนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับรางวัลเพชรสยาม บุคคลดีเด่นแห่งปี ๒๕๔๙ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับรางวัลศิลปินมรดกอีสาน จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้รับพระราชทานรางวัล “พระธาตุนาดูนทองคำ” สาขา “ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ มหาวิทยาลัยสารคาม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑

นายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงโคราช) พุทธศักราช ๒๕๖๔